

Van de voorzitter

In januari is alles in de tuin dat in de zomer groeide en bloeide normaliter afgestorven. Dit jaar was dat anders. In mijn tuin stonden o.a. Lavatera en de Acanthus nog vol in blad. Ook zag je overal de bollen al uitlopen en hadden de vogels geen interesse in broodkruimels omdat de natuur toen nog genoeg te bieden had. Eind vorig jaar ingezaaid gras begon ook al uit te lopen. De natuur had duidelijk een ander ritme. Na de vorstperiode in februari ziet de tuin er weer uit zoals deze er elk jaar uitziet.

In 2012 heeft onze afdeling ook een ander ritme. Dit jaar vieren we ons 50 jarig jubileum. We gaan dit vieren met leuke activiteiten met op 26 augustus een bijzondere viering op de Houtmaat. De jubileumcie heeft al diverse toezeggingen van unieke tuin gerelateerde activiteiten.

Voor het Open Tuinen Weekend van 23 en 24 juni a.s. zijn nieuwe organisatoren gevonden. Hopelijk wordt het dit jaar net zo'n succes als vorig jaar met weer veel nieuwe leden. Vorig jaar heb ik zelf ook mijn tuin opengesteld. Dit is zeker geen bijzondere tuin met voornamelijk standaard planten en geen bijzondere vormgeving. Een leuke ervaring, ruim 120 bezoekers, veel (on-)gevraagde adviezen, veel complimenten, een drukke dag, doch daarna een zeer voldaan gevoel. Bij deze een oproep ook uw tuin dit jaar open te stellen. Wat is er leuker om uw trots met anderen te delen! U hoeft daar geen hoogstandje van tuinieren te laten zien doch alleen uw liefde voor tuinieren. Binnenkort komt er een oproep waarna u zich kunt aanmelden. Als nieuw deelnemende tuin kunt u rekenen op veel nieuwsgierige bezoekers.

Tijdens de komende jaarvergadering van 8 maart a.s. zal het bestuur verantwoording afleggen van het in 2011 gevoerde beleid en zullen we u nader informeren over het programma van dit jaar, inclusief de jubileumviering, alsmede over onze financiële situatie. Noteer vast deze datum in uw agenda.

Frans Besselink, voorzitter Groei & Bloei Hengelo e.o.

Op de **G&B website** www.hengelo.groei.nl is altijd actuele informatie over de activiteiten beschikbaar. Om u aan te melden voor de nieuwsbrief Digitalis Flash, ga dan naar de website en kies onder Diversen de tab: E-mail Nieuwsbrief. Het wijst zich daarna vanzelf. Alleen uw e-mail adres hebt u nodig. Bij een wijziging van het e-mail adres kunt u zich eerst uitschrijven en dan opnieuw aanmelden.

Activiteiten agenda

Overzicht

08-03-12	Jaarvergadering Hengelo eo
15-03-12	Workshop Snoeien
01-04-12	Laatste datum Consumententoets opgave
14-04-12	Hengelo // Plantenruilbeurs
17-04-12	H v Hage // Biologisch organisch tuinieren
08-05-12	EHBO uit eigen tuin
22-05-12	Dagexcursie naar tuinen in de Achterhoek en Twente
08-06-12/10-06-12	Excursie // Tuinenreis België
23-06-12/24-06-12	Open tuinen Hengelo
25-08-12	Workshop tuin / bloemenfotografie
26-08-12	Jubileum feest
29-08-12/30-08-12	Excursie // Floriade

Donderdag 8 maart 2012 Jaarvergadering, Al om 19.30!

Het bestuur van Groei en Bloei, afdeling Hengelo nodigt u uit voor de algemene ledenvergadering welke gehouden wordt op

1. Opening/ welkom.
2. Notulen van de jaarvergadering van 10 maart 2011. (Zie website)
3. Begroting 2011/1012.
4. Balans 31-12-2011.

5. Verslag kascontrole commissie.
6. Benoeming nieuwe leden kascontrole commissie.
7. Bestuurssamenstelling/bestuursactiviteiten.
8. Bestuursverkiezingen. Ineke Hofman is aftredend. Zij stelt zich herkiesbaar. Kandidaten voor het bestuur kunnen, gesteund door tenminste 10 leden, tot 48 uur voor de aanvang van de algemene ledenvergadering schriftelijk bij het bestuur worden aangemeld, vergezeld van een schriftelijke bereidverklaring van de betrokken kandidaten.
9. Samenstelling commissies.
10. Afdelingsactiviteiten 2011. Zie website.
11. Ledenontwikkeling inclusief digitale abonnees.
12. Communicatie.
13. Vooruitblik 2012.
14. Financiële toekomst.
15. Donateurs.
16. Huldiging trouwe leden.
17. Rondvraag.
18. Sluiting.

Graag tot 8 maart,

[Mieke van Ulden](#)

Secretaris

Na de jaarvergadering wordt de video “**Wat is de natuur rondom Ommen toch mooi!**” van Ella Roelfs - Rijzebol van Groei & Bloei, afdeling Ommen vertoond.

Zij heeft gedurende twee jaar, door alle jaargetijden heen, prachtige natuuroptrekjes gemaakt in de omgeving van Ommen. Aan bod komen wilde planten die groeien op Landgoed Eerde, langs de Regge en de vennetjes op de Besthmenerberg. Daarnaast wordt het vogelleven, zoals dat van de kerkuil, de groene specht, de grote zaagbek en de fuut,

uitgebreid in beeld gebracht..

Begeleid door klassieke muziek wordt het genieten van de natuur rondom Ommen.

De vertoning van de video voor de afdeling Ommen in theaterzaal "De Carrousel" in het voorjaar van 2011 vond zo'n grote bijval, dat het afgelopen najaar de video een tweede keer vertoond is.

De afdeling Ommen heeft tijdens de Algemene Ledenvergadering in november 2011 met deze natuur DVD de aanmoedigingsprijs van Groei & Bloei gewonnen.

Locatie: 't Hoogspel
Bornsestraat 1
7495VL Ambt Delden

Workshop Snoeien

"Snoeien doet bloeien", ...zeggen ze, maar het blijft voor de meesten van ons "dood eng".

Op 3 donderdagavonden in maart 2012 zal Gerrit Haverkamp ons wegwijs maken in de wondere wereld van het snoeien.

En als je volgens bepaalde principes werkt...kan er weinig fout gaan, je blijkt zelfs te kunnen "sturen" door middel van snoei.

Het aantal deelnemers is max 10 personen, als afsluiting van de 3 theorie avonden zal er op een zaterdag de geleerde kennis, onder toezicht van de meester in praktijk worden gebracht.

Omdat nog niet alle kostenbepalende items bekend zijn op dit moment, is de prijs "bij benadering".

Maar niet meer dan 45 € ...uitgaande van 10 deelnemers.

U ontvangt "hand-outs" zodat u thuis een en ander nog eens door kunt lezen.

Na opgave (graag voor 5 maart) ontvangt u de ontbrekende informatie, exacte prijs en de locatie voor praktijk les. Opgave kunt u doen bij [.giny@detuinfee.nl](mailto:giny@detuinfee.nl)

Locatie: Wijkcentrum de Hengelose Es
Uitslagweg 47
7556 LN Hengelo

Kosten: €nader te bepalen, maar voor een G&B lid: €5

De locatie van praktijk dag is nog nader te bepalen

Zaterdag 14 april Plantenruilbeurs op het erf van Jan Arendsen

Op onze ruilochtenden kunt u collega tuinliefhebbers een groot plezier doen met stekken, delen van vaste planten, bollen en zaden die u bij het tuinwerk over houdt.

Wellicht vindt u zelf tussen het aanbod dat lang gezochte plantje.

Voor 10 uur drinken we een kopje koffie en na het ruilen kunt u een kijkje nemen in de bijzondere tuin.

Voor een goed verloop van het ruilen zijn er enige regels:

- parkeer u uw auto op het erf door de oprijlaan in te rijden.
- de tuin is vanaf half tien open, zodat u alle tijd hebt om een plekje te zoeken voor uw ruilmateriaal en dat van de andere deelnemers te bekijken.
- het ruilen begint klokslag 10.00 uur op een teken van de organisatie
- we ruilen met gesloten beurs.
- scheur uw planten en maak de bollen los, zodat er meer mensen gebruik van kunnen maken.
- hecht een kaartje met de naam ervan aan uw planten of stekken.
- leg uw geruilde materiaal zolang onder de tafels, al het materiaal onder de tafels is dus niet meer te ruilen.
- zonder ruilmateriaal bent u ook welkom en hoeft u niet met lege handen naar huis te gaan.

Onder [terugblik](#) en onder de foto [album](#) kunt u zien hoe het verloop is.

Locatie: Jan Arendsen
Landmansweg 37
7556lv Hengelo
Alleen voor leden en hun introducees,
om 10 uur.

Dinsdag 17 april H v Hage // Biologisch organisch tuinieren

Mijn naam is Hans van Hage. Ooit begonnen als kweker in Noord Limburg, vervolgens veerman op een pontveer, Schaapherder en Boswachter, ben ik inmiddels weer terug bij mijn roots: samen met mijn drie vennoten, Marianne Lundahl, Geertje van der Krogt en Eric de Milliano hebben we in 1999 de Rozenkwekerij de Bierkreek opgericht in Zeeuws Vlaanderen.

Een biologische rozenkwekerij, met ruim 2000 verschillende soorten rozen. We zijn wellicht een van de kleinere kwekers in Nederland, maar hebben op dit moment vrijwel het grootste assortiment wat op één kwekerij te vinden is. Het grootste assortiment ter wereld, wel te verstaan!

Al onze rozen worden gekweekt op zeer sterke, winterharde onderstammen. Hierdoor, én door het veelzijdige assortiment exporteren wij naar veel kwekerijen in Nederland en ver daarbuiten.

De naam van de lezing: '**een Luizenleven**' ofwel waarom we niet zonder bladluizen kunnen op onze rozen. Hoe hou je plagen in de hand en zorg je ervoor dat je je nuttige insecten bevoordeeld!

Het tweede deel zal gaan over lang vergeten en verloren gewaande rozenrassen en fonkelnieuwe: De Bierkreek introduceert elk jaar een nieuw soort!

Hans van Hage

Rozenkwekerij de Bierkreek

4515 RK IJzendijke

website: www.bierkreek.nl

Locatie: Bibliotheek Hengelo

Beursstraat 34

7551 HV Hengelo

Kosten:€3 kosten Lid:€1

De avond is voor leden op vertoon van de ledenpas vrij toegankelijk. In de pauze wordt de gebruikelijke verloting gehouden. Aanvang 20.00 uur.

Dinsdag 8 mei 2012 EHBOO uit eigen tuin

De heks in ons, over EHBOO (Eerste Hulp Bij Ongelukjes en Ongemakken)

Geneesmiddelen uit eigentuin. Onze tuin staat er vol mee.

Een tipje van de heksen sluier. De weegbree bij een insectensteek of brandnetelprik of een verkoudheidsthee van toorts en kaasjeskruid weten we allemaal. Maar wist u dat we de weegbree en het perenboomblad ook heel goed kunnen gebruiken als anti-biotica? En wat te denken van een griepvaccinatie uit uw grasveld, wratten middelen bij uitstek en de grote schoonmaak van uw lichaam met voorjaarskruiden? Met kruiden kunt u een heel gezellig avondje maken met veel vrolijkheid, zonder alcohol en volstrekt legaal, gewoon uit eigen tuin. U zult merken dat uw eigen tuin u veel meer te bieden heeft dan u ooit voor mogelijk heeft gehouden

De lezing geeft informatie over de meest eenvoudige planten en kruiden. Recepten voor een betere gezondheid, te gebruiken bij allerlei ongelukjes en ongemakken (en dat allemaal uit eigen tuin en berm).

Wat is nu eigenlijk kruidengeneeskunst en hoe komt het dat die heks zo'n negatieve bijklank heeft gekregen? U zult zien of het echt z'n lullek oud vrouwtje is, met puntmuts en bezem.

We zullen op deze avond van elkaar leren, onze wijsheden uitwisselen, naar elkaars verhalen en vragen luisteren. Veel oude wijsheid hervindt op deze manier zijn waarde.

Ik zal verschillende middelen meenemen om te proeven en voelen en om eventueel aan te schaffen. U kunt ze dan een keer uitproberen en eventueel later zelf maken b.v. tijdens de kruidencosmetica workshop.

De heks van de avond, Marianne Holtslag (www.deBlauweLis.nl), studeerde kruidengeneeskunst, een 3 jarige opleiding in Witte Paarden. Zij heeft een praktijk voor kruidengeneeskunst, een kruidentuin en ze geeft verscheidene workshops waaronder EHBO met kruiden (3 avonden).

Locatie: Stefanshof

Grotestraat 207

7622LV Borne

Kosten:€3, gratis voor leden

Dagexcursie naar tuinen in de Achterhoek en Twente

Naast de driedaagse tuinenreis naar België met o.a. de tuinen van Dina Deferme organiseert de activiteitencommissie van Groei & Bloei ook dit jaar weer een ééndaagse bus excursie en wel op **dinsdag 22 mei 2012**. Op het programma staan Landgoed De Wiersse tussen Ruurlo en Vorden, een schitterende tuin in Ruurlo en -op de terugweg- de tuin van kasteel Warmelo.

Allereerst bezoeken we **Buitenplaats de Wiersse** (www.dewiersse.nl), ook wel 'De mooiste tuin van Nederland' genoemd. Het is een historisch landgoed van

300 hectare waarvan 16 hectare tuinen omringd door 32 hectare landschapspark. De 'wilde tuin' met zijn beek en vijvers, hooiland en bos, heemplanten en varens, een slingerende beukenloofgang van 100 meter, bruggen, fontein en beelden biedt om iedere hoek een nieuwe verrassing. Rondom het fraaie

landhuis laten de rozentuin, de moestuin en de verdiepte 'lage tuin' met zijn borders en pergola een steeds wisselend kleurenpalet zien. Dankzij de gevarieerde vormgeving is het in alle jaargetijden de moeite waard om de Wiersse te bezoeken. Zeker in het voorjaar met de ontluikende varens en voorjaarsbloei in het hooiland, langs het water, in het bos en in de borders van de 'lage tuin'.

Vervolgens rijden we naar Ruurlo, waar we “**De Hof te Ruurlo**” (www.hofteruurlo.nl) bezoeken. Het is een tuin van ca. 1100 m² rondom het huis. Marcel Borkus en Wim Geurink zijn in 1986 in dat huis komen wonen. Van de oorspronkelijke tuin is alleen nog een oude perenboom over. Verder is alles anders geworden. De tuin is ook niet aangelegd, maar in de loop der jaren ontstaan en veranderd en wordt nog steeds weer anders. Een tuin leeft, dus verandert. In de tuin is elke millimeter benut. Dat heeft ook zijn voordelen, want waar planten staan kan geen onkruid groeien. Buxus- en taxushagen zorgen voor diverse aparte doorkijkjes en hoekjes. Het is een cottageachtige tuin met zo'n 2000 verschillende soorten planten. Daaronder ruim 300 soorten hosta's, grotendeels in potten, zodat je er lekker mee kunt schuiven. Het is een volle tuin waar elke week wel iets nieuws te zien is. Na het scoren van plantjes verlaten we de Achterhoek richting Twente.

Het **Warmelo** is van oorsprong een [havezate](#) bij [Diepenheim](#). Vaak wordt het ook *Kasteel Warmelo* genoemd (www.kasteelwarmelo.nl). Het Warmelo staat vooral bekend om de tuinen in verschillende stijlen die om het huis liggen. Er zijn onder meer een Victoriaanse tuin, een geometrische tuin in Franse stijl en een landschapstuin in Engelse stijl. Om het huis en de tuinen ligt een landschapspark. Behalve om hun diversiteit staan de tuinen van Warmelo ook bekend om hun azalea's, rododendrons, rozen en meer dan 300 soorten fuchsia's.

Al met al een gevarieerd aanbod aan tuinen.

We vertrekken op dinsdag 22 mei 2012 om 9.30 uur vanaf de parkeerplaats bij het van der Valk hotel en hopen tegen 17 uur weer terug in Hengelo te zijn. De kosten met inbegrip van de toegangsprijzen tot de tuinen en koffie/thee met cake bedragen voor leden € 26 en voor niet-leden € 30. De deelnemers nemen zelf hun lunchpakket mee.

Om kostendekkend te zijn kan deze excursie alleen doorgang vinden bij minimaal 40 deelnemers. Belangstellenden worden verzocht zich zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 1 april 2012 op te geven bij Ieteke Bloem (tel. 074 2429244; e-mail: bloem17.1@kpnmail.nl). Zij ontvangen dan begin april bericht, of de excursie doorgaat en zo ja, hoe de deelnemersbijdrage kan worden betaald.

8 juni tot 12 juni excursie naar tuinen in België

Interessante busreis langs beroemde tuinen zoals Huys De Bong, De Heerenhof, Maastrich, Annie Meuwissen, Diepenbeek, tuin van herberg De Horne, Tuin Fam Broekx, Bree, Dautenhof, Tuin Familie Indeherberg, Heusden-Zolder, tuin

Familie Adams, Arendonk en natuurlijk de tuin van [Dina Deferme](#), Stokrooie, de inspiratie bron van deze reis

Zaterdag en zondag 23 en 24 juni Open tuinen weekend 2012

Ook in 2012 organiseert de afdeling Hengelo weer het Open Tuinen Weekend. Dit jaar wordt dat gehouden op 23 en 24 juni, tegelijk met het landelijke weekend.

Het is nog mogelijk om nieuwe tuinen aan te melden. Lijkt het u leuk om mee te doen? Uw tuin hoeft niet perfect te zijn. Het gaat erom dat u laat zien hoeveel plezier u beleeft aan het tuinieren.

Het is een mooie gelegenheid om andere tuinliefhebbers te ontmoeten en van elkaars tips te profiteren.

Voor meer informatie over de tuinen en een foto impressie: kijk op de website onder open tuinen.

Als u mee wilt doen kunt u zich aanmelden bij:

Ineke Hofman, tel. 074-2433347, ineke.hofman33@gmail.com

Iet van den Berg, tel. 074-2671828, bjvandenbergh@home.nl

Workshop tuin / bloemenfotografie

Op zaterdag 25 augustus zal Simone Gerard, professioneel fotografe, een workshop geven. Het is een praktijkgerichte workshop waarin u leert meer uit uw camera te halen. Na een beamer presentatie met daarin uitleg over de fotografie van bloemen en planten gaan we de natuur in om het geleerde in praktijk te brengen.

U krijgt tips en trucs om nog mooiere foto's te maken.

Er zal aandacht worden besteed aan onder andere: compositie, sfeer en onderwerp keuze!!! Maar ook technische zaken als diafragma en sluitertijd komen aan de orde. De workshop is toegankelijk voor alle niveaus,!! ieder op zijn eigen manier.... en doordat we foto's ook bespreken kunnen we ook van elkaar nog eens leren. Aan uw camera worden geen speciale eisen gesteld, een spiegelreflex is goed, een klein handig pocketcameraatje is ook prima. Speciale lenzen zijn niet vereist, maar als u ze heeft ... neem ze dan toch maar mee naar Haaksbergen.

Kosten: €55, kosten Lid: €50

U brengt zelf een lunchpakket mee. We lunchen tussen de middag in het veld.

Tijd : Aanvang workshop 10.00 uur

Einde : ongeveer 16.00 uur

Opgave : Willy Zengerink (let op nieuw emailadres) fam.zengerink@ziggo.nl
of giny.degraaf@planet.nl.

Jubileum feest

Voor de jubileumdag zondag 26 augustus in de Houtmaat in Hengelo zijn we druk bezig met de voorbereidingen voor een groenfair. We willen ons daarbij ook richten op gezinnen met jonge en opgroeiende kinderen om hun interesse te wekken voor tuinieren in de breedste zin. We zijn op zoek naar standhouders die daaraan een bijdrage kunnen leveren. Nadere informatie kunnen u krijgen bij miekev@nulden.nl

Excursie // Floriade

Tweedaagse tuinenreis naar Limburg inclusief bezoek aan de Floriade in Venlo 29 en 30 augustus 2012 in samenwerking met G&B Enschede en Wim Willemsen (ja, van de kwekerij).

Allereerst wordt een bezoek gebracht aan de tuin van de familie Verheggen in Lottum. Een grote (3800 m²), kleurrijke, gevarieerde, sfeervolle tuin met gezellige zitjes en borders. Een vierkleurentuin, een loofgang, een schaduwtuin en een rozentuin. Hier drinken we koffie met Limburgse vlaai.

De volgende tuin is in Hout-Blerick. De nog wat jonge, maar al wel heel mooie tuin, Brookergarden, van Loek en Anne-Marie Gubbels. De tuin is 5500 m² groot en heeft o.a. drie grote vijvers in verschillende stijlen. De tuin is heel gevarieerd van opzet, maar er wordt geprobeerd de verschillende sferen geleidelijk in elkaar te laten overlopen. Er is koffie/thee.

Onze tocht gaat verder naar Zuid-Limburg, naar Klimmen, voor een bezoek aan “de Carishof”. Prachtig in het landschap gelegen vergezichtigentuin, met hagen-structuren rondom een monumentale carré-boerderij. Wat opvalt is de vloeiende overgang van tuin naar landschap. Dichtbij huis is de tuin klassiek, maar verder meer en meer informeler. Een fruitgaard en een meidoornhaag zorgen voor een natuurlijke aansluiting op het Limburgs landschap. De eigenaren zullen ons ontvangen en rondleiden. Daarna is er koffie en thee.

Van Klimmen gaan we naar Aalbeek. Daar bezoeken we de kwekerij van Bastin met veel kruiden en mediterrane planten. De Nederlandse Planten Collecties van lavandula, rosmarinus, salvia, santolina en thymus zijn hier aanwezig. (www.bastin.nl). Nadat er plantjes zijn gescoord op naar het hotel in Valkenburg. We zitten op vijf minuten lopen van het centrum; er

wacht ons een 4-gangen diner.

Na het ontbijt vertrekken we naar de Floriade in Venlo. Hier verblijven we de hele dag en vertrekken tegen het eind van de dag weer richting Enschede en Hengelo.

Trekt deze reis u aan, dan willen wij dit graag zo spoedig mogelijk weten, maar uiterlijk 15 maart 2012. 155€ voor leden.

Geef u dan per e-mail of telefonisch op bij:
Francien Reijmers freijmers@home.nl, 053.5362400.

Terugblik: Vera Greutink // De eetbare bostuin

Woensdagavond, 15 februari, hebben we weer kunnen genieten van een boeiend en smakelijk verhaal met lichtbeelden door Vera Greutink.

Zij heeft een, niet te grote, tuin waarin ze tussen een aantal appelbomen eetbare vaste planten kweekt, die door hun diversiteit het hele jaar geoogst kunnen worden.

We kennen allemaal wel de mediterrane kruiden als: peterselie, thijm, selderie, komkommerkruid etc. , maar dat je ook blaadjes en bloemen kunt eten van bv. het maarts viooltje, de goudsbloem, de daglelie, o.i. kers is minder bekend.

Ook liet ze ons heerlijke salades zien die o.a versierd waren met diezelfde kruiden en bloemen, heel inspirerend.

Er kwamen ook veel onbekende vruchten langs bv. de vrucht van de vruchtmeidoorn, of een Peerlijsterbes. Groenten als daslook en zeekool. En wie heeft wel eens rozen- of dahlia thee gemaakt.?

Alles bij elkaar heel boeiend.

In het blad van Groei en Bloei van nov.-Dec. 2011 staat ook een mooi artikel van Vera Greutink. Dat is ook de moeite waard om nog eens door te lezen.

Met vriendelijke groet
Een enthousiast groei en bloei lid.

Ineke Holtslag

Meer over haar theorie dat uiteindelijk alles bos wordt, het in toom houden van het bos en ervan eten vindt u op haar website www.tuinmakelijk.nl.

Ze is ook medewerker van het digitale tuinblad Wroeten (www.wroeten.nl).
Meer foto's op onze G&B website.

Kars Veling // Vlinders, 26 januari 2012

Een bijzonder inspirerende en boeiende avond. Dit niet alleen omdat vlinders boeiend zijn, maar Kars Veling wist ons deze avond mee te nemen naar de leefwereld van de vlinder en wel op een manier dat je erbij was. Prachtige foto's vergezelden zijn verhaal.

Kars begon zijn verhaal met de kieskeurigheid van de vlinder. De rups van de Avondrood, een prachtige nachtvlinder zit op de Fuchsia, maar wil ook wel het Wilgenroosje. De vlinder zit bij voorkeur op de geurende kamperfoelie.

De kieskeurigheid van de vlinder heeft alles te maken met de levenscyclus van de vlinder. Die is bijzonder en bestaat uit vier verschillende fasen.

Het begint met het afzetten van de eitjes. Ze zijn meestal 1mm groot en na het afzetten gaat de vlinder dood. Uit het eitje komt de rups, en die heeft maar één doel; eten! Elke paar dagen vervelt de rups en dat doet hij 4 keer. Wanneer de rups dan voldoende gegroeid is gaat hij zich verpoppen. De pop hangt een tijd in rust, de rups vergaat tot een vloeistof waarvan elke cel een eigen bestemming heeft. B.v. de

kleuren van de vleugel worden gevormd door wel 10.000 afzonderlijke schubjes. (Hoe minder schubjes, hoe minder de snelheid van de vlinder is) Alles is aanwezig voor de gedaantewisseling tot vlinder. Bij veel vlinders gebeurt dit een keer per jaar. Deze vlinders houden een winterslaap zoals de kleine Vos, Dagpauwoog en Citroenvlinder. Er zijn ook trekvlinders die naar Zuid-Europa trekken zoals de Atalanta of naar Afrika zoals de Distelvlinder. Door de klimaatverandering verschuift dit. De Atalanta overwintert nu ook al in Nederland en ook het Landkaartje is sinds de jaren 80 ook in Nederland te zien.

De vlinders met een korte cyclus zoals het Boomblauwtje en het koolwitje produceren meerdere generaties per jaar.

Wat hebben vlinders nodig?

- Waardplanten voor de rupsen. Rupsen zijn kieskeurig maar hebben allen voor de groei eiwitten nodig. Het oranjetipje heeft als voorkeur de pinksterbloem, of look zonder look. De dagpauwoog, de kleine vos en gehakkelde aurelia prefereren de brandnetel en de Citroenvlinderrupsen

eten b.v. van de vuilboom. Verder zijn goede waardplanten: grassen, rolklaver, veldzuring.

- Nectarplanten voor de vlinder. De vlinder is niet kieskeurig. Ze zoeken de makkelijkste plant (met de meeste nectar). Vlinders leven namelijk kort, eten snel en dan voortplanten. De vlinderplant is zonnig gemakkelijke plant. In het voorjaar de wilg en de sleedoorn en in de zomer de distels., maar ook hemelsleutel, ijzerhard, kamperfoelie en tijm.
- Warmte en beschutting. Vlinders zijn koudbloedig en stellen wel eisen aan de omgeving, vooral de warmte door de zon is voor zijn lijf essentieel. Veel zon en weinig wind.
- Een veilige plek voor de overwinteraars. Trekvlinders overwinteren uiteraard niet. De overwinteraars hebben hiervoor verschillende strategieën.

Vlinderoverwinteraars als de dagpauwoog, de kleine vos, citroenvlinder en gehakelde aurelia, zoeken een beschut plekje in tuin (tussen bladeren), schuur of zolder en gaan daar in winterrust. Anderen overwinteren als eitje, b.v. het sleedoornblaasje (zeldzaam) Deze vlinder legt eitjes van 2 mm groot en vliegt pas in augustus/september.

Als rups zit het Gentiaanblauwtje in mierennesten waar de ze mieren melk leveren en de rups een zoete stof.

Dan de lievelingsvlinder van Kars Veling; het oranjetipje. De waardplanten voor het oranjetipje zijn pinksterbloem en look zonder look. Vooral de pinksterbloemen aan de bosrand of houtwalrand zijn geliefd (worden niet afgemaaid). Oranjetipjes leven maar 5 dagen. Voor het voortplanten zoeken de vrouwtjes een hoge boom. De mannetjes gaan met de ogen op zoek naar de vrouwtjes en die willen paren. Vrouwtjes die al gepaard hebben weigeren. De paring moet liefst zo snel mogelijk gebeuren, voor het bevruchten van de eitjes is namelijk 1 dag nodig. Na een dag gaat het vrouwtje zoeken naar de goede waardplant, de pinksterbloem onder bomen en struiken. De pinksterbloem (heeft mosterdolie) moet voldoende bloemen hebben voor de nectar als voedsel voor de vlinder en moet voldoende knoppen hebben als voedsel voor de rups. Voor ze de eitjes afzet controleert ze eerst of al een ander eitjes heeft afgezet (wegens kannibalisme) Is de plek in orde dan zet ze 1 eitje enz tot wel 200 eitjes elk afzonderlijk.

Waarom zo kritisch? Na 1 dag kleurt het eitje oranje en 2 weken later komt er een 1,5 mm grote rups uit het eitje. De rups eet het verse zaad van de pinksterbloem (vandaar de knoppen) en een week later heeft de rups zich al 2 keer verveld. Weer een week later is de rups klaar en begin juni gaat hij zich verpoppen. Pas 9 maanden later is de vlinder klaar. En is de cyclus rond.

Welke vlinders vind je in Hengelo in goede vlindertuinen?

De exoot koninginpage vroeger alleen in de Pietersberg maar nu, dankzij de klimaatverandering, regelmatig hier te zien evenals de rups ervan.

Het bonte zandoogje neemt enorm toe. Levert 3-4 generaties per jaar en heeft als waardeplant; grassen.

Een goede vlindertuin is een tuin met nectarplanten. De vlinderstruik is er in wel 100 soorten, div kleuren en maten, het is de topper. Verder de vuilboom, damastbloem, judaspenning, kamperfoelie, koninginnekruid, hemelsleutel en herfstaster. Ook klimop is een topper als nectarplant.

2003 was een goed vlinderjaar. De komma kwam uit de hei op vlinderstruik terecht en is daar gebleven. Ook de kolibrievlinder is sinds dat jaar veel te zien.

De vlinderstruik (Buddleja) is ook s avonds erg in trek, veel nachtvlinders zoals de huismoeder (harig en houdt daardoor goed warmte vast) zijn er dan te zien. In het najaar is rottend fruit ook in trek bij de vlinders.

Goede waardplanten zijn pinksterbloem, look zonder look, grassen, rolklaver, hulst, klimop, hop, veldzuring, vuilboom (sporkelhout)

Sporkelhout (vuilboom) is ook een goede waardplant voor b.v. citroenvlinder en boomblauwtje (heeft de bloemknoppen nodig). De klimop is in het najaar een waardplant. Het rupsje gaat in de bloemknop zitten (maakt zelfs het gaatje dicht)

Warmte en beschutting.

Maak de tuin NIET winterklaar. Beide eisen zijn nodig voor het overwinteren van vlinders, eitjes en poppen. Maar ook voor andere dieren zoals de egel.

Laat in een hoekje een pol brandnetels staan of zet een pol in een bloempot.

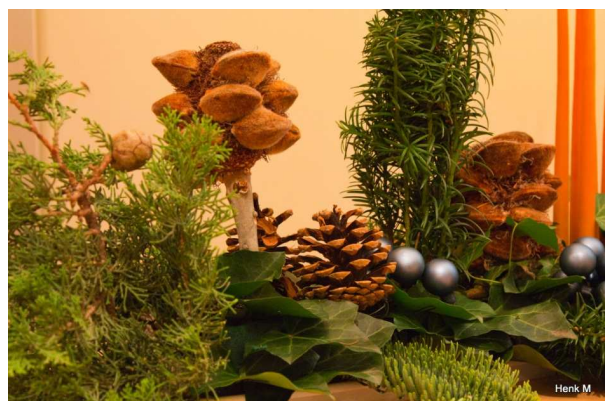
De ultieme vlindertuin is een tuin met:

Nectarplanten (de tapkast voor de vlinder)

Waardplanten, de kraamkamer en voorraadkast voor de rupsen en poppen.

Fini Morskate

Kerst demo

Consumententoets

De consumententoets is een onderzoek van het Productschap Tuinbouw in Zoetermeer naar de gebruikswaarde van nieuwe (variëteiten) van kamer- of kuipplanten voordat deze op de markt komen. Wij als deelnemers aan de toets krijgen van mei tot en met september drie planten te verzorgen met de bijbehorende verzorgingstips op een formulier of steeketiket. Na afloop van de verzorgingsperiode geeft u op een set invulformulieren uw mening. Die formulieren worden per afdeling verzameld en opgestuurd, waarna het Productschap de gegevens verwerkt tot een uitvoerig testrapport. Het eindcijfer 7 of hoger betekent een positief advies voor de kweker.

Dit jaar doen we voor de zesde keer mee en de meeste deelnemers komen elk jaar terug. Het is dan ook echt een object voor plantenliefhebbers:

je kunt er je deskundigheid in kwijt en de toets levert je ook nog gereld een plant op.

Wilt u dit jaar (weer) meedoen? Dan graag uw reactie voor 1 april aanstaande. U kunt mij bellen of de intekenlijst op de ledenavond invullen. Over de verdere gang van zaken krijgt u nog bericht.

Tineke de Widt 074-2421418. (Bij voorkeur tussen 17.00 en 18.00 uur)

STOKESIA laevis 'Mels Blue'

Groene belevenissen in mijn tuin

Lidy Kempers vertelt zeer regelmatig over wat zij beleeft in haar tuin en geeft u daarmee wellicht ideetjes voor uw eigen tuin. (Meer te lezen op de website!)

25 februari 2012

Voor de vorstinval waren de winterakonieten (ERANTHIS cilicia) al boven de grond gekomen. Wat zijn dit sterke plantjes (eigenlijk bolletjes). Toen de zon ging schijnen, waren hun kelkjes opeens allemaal tegelijk open. Prachtig! Ze overleven dus gemakkelijk strenge vorst. Ze beginnen nu weer lelijk te worden. Na de bloei begint het loof te groeien en

dat is vaak heel veel. De vaste planten, die er tussen staan, krijgen het dan moeilijk om er goed doorheen te groeien. Verleden jaar heb ik veel blad afgeknipt. Ze hebben zich er niets

van aangetrokken, er zijn heel veel bloemetjes gekomen.

Naast de voordeur had ik twee prachtige grote planten (halfheesters) staan van ERYSIMUM Bowles Mauve (de paarsbloeiende muurbloem). Na vorig jaar de gehele zomer volop gebloeid te hebben, zagen ze er voor de vorstperiode, nog heel goed uit. Eigenlijk zijn deze planten tweejarig. Als ze ouder worden, verhouten de stengels erg. Er niet van uitgaande, dat de vorst zo streng zou worden, heb ik ze goed afgedekt. Het heeft niet geholpen. Beide zagen er zo slecht uit, dat ik ze weggehaald heb. Gelukkig heb ik in het najaar stekken genomen en de jonge planten vorstvrij overwinterd. Zo kan ik er weer nieuwe

planten(plantjes) neerzetten. Als de groei er goed in zit, worden ze snel groter. Als experiment heb ik ook wat stekken buiten laten overwinteren(wel afgedekt). Dit is geen succes, de plantjes zien er niet uit. Het is te koud geweest.

Alle PELARGONIUMS op de slaapkamer(hun winterverblijf) heb ik gesnoeid en verpot. Ook in de garage (vorstvrij winterverblijf van vele kuisplanten) heb ik gesnoeid. Daar moet ik nog aan het verpotten beginnen. Dit is altijd een hele klus. Maar als alles klaar is, heb ik een heerlijk voldaan gevoel en denk ik: laat de lente maar komen!

Bestuur van de afdeling	
Voorzitter	Frans Besselink, Oelerweg 138, 7555GX Hengelo, 074 2422607, besselink.frtc@planet.nl
Secretaris	Mieke van Ulden, PC Hooftlaan 24, 7552 HG Hengelo, 074 2911419, miekev@nulden.nl
Penningmeester	Ineke Hofman, Oelerweg 130,7555GS Hengelo, 074 2433347, w.m.hofman@planet.nl
Bibliotheek	Wim Pullens, Bordeauxstraat 28,7559 KK Hengelo, 074 2774576, w.pullens@home.nl
Ledenadministratie	Iet van den Berg, Oldenzaalsestraat 53A 7551AN Hengelo, 074 2671828, bjvandenbergh@home.nl
Public Relations	Vacature , Vanaf 3 uur per maand, bekend met computer...
Contactpersoon bloemschikken	Vacature
Webmaster www.hengelo.groei.nl	Henk Mentink, Veluwestraat 83, 7559 LK Hengelo, 074 2783900, hmentink@gmx.net
Redacteur ledenblad / Digitalis	Henk Mentink 074 2783900, e-mail naar info@hengelo.groei.nl
Wij hebben een afzonderlijke Activiteitencommissie . Zij bestaat uit:	
Jannie Benders	074 2423944, janniebenders@hotmail.com
Marijke Relker	074 2428477, grelker@tiscali.nl
Berthy Schell	074 2910259, shamrock@home.nl
Giny De Graaf	074 2664813, giny.degraaf@planet.nl
Willy Zengerink	074-2775934, fam.zengerink@ziggo.nl
Ieteke Bloem	074-2429244, Bloem17.1@kpnmail.nl